

La Formació Professional és l'estudi postobligatori amb més projecció en l'actualitat per diverses raons: tant per la seva extensa oferta (més de 200 graus diferents) com pel fet de ser professionalitzador, ja que capacita directament per a treballar i alhora permet una continuïtat fins a la màxima especialització.

Aquest curs 2023-2024, l'FP inicial ha batut rècords d'alumnat: aproximadament s'hi han matriculat uns 152.040 alumnes, entre centres públics (108.719) i centres privats (43.321), a més de 500 estudiants en cursos d'especialització i 7.400 en Programes de Formació i Inserció (PFI). Així doncs, l'FP ha crescut en 8.293 alumnes respecte del curs anterior, mentre que el Batxillerat n'ha perdut 1.656 i el PFI n'ha guanyat 200¹.

Fins fa poc, l'any 2015, quan es va aprovar la Llei 10/2015, de 19 de juny, de Formació i Qualificació Professional, només es tenia present una part de l'FP (la Inicial), cursada als centres dependents del Departament d'Educació, sense tenir en compte totes les altres FP —és a dir, l'FP Contínua i l'FP per a l'Ocupació. Avui dia, tota l'FP és integrada i complementària amb passarel·les entre unes formacions més curtes (certificats de professionalitat), que permeten cursar-ne unes de més llargues (cicles formatius).

Plataforma per la Llengua i la UGT de Catalunya volem denunciar que en el currículum de Formació Professional no s'imparteix cap hora d'aprenentatge de la llengua catalana, ni en la reglada ni en la no reglada, ni en la formació del servei d'Ocupació de Catalunya (SOC), ni en la del Departament

d'Educació. Considerem que aquesta situació és anòmla i que és urgent revertir-la. La llengua, a més de ser un vehicle de comunicació, és el símbol que identifica i cohesiona un país, la seva cultura i la seva gent. És per això que una llengua útil i funcional requereix un compromís social que inclogui, no solament el Govern, sinó tota la societat catalana: les seves entitats, associacions, empreses i, evidentment, les organitzacions sindicals, representants legítimes dels treballadors i treballadores del nostre país.

Per afrontar els reptes del segle XXI, la societat catalana necessita proveir-se d'una població ben formada, ben remunerada, digitalment alfabetitzada, i amb unes competències lingüístiques sòlides que atenguin la demanda (i el dret) de la societat catalana de ser atesa en català.

Per tot això, les entitats signants exigim als diferents departaments de la Generalitat de Catalunya implicats en la gestió dels estudis d'FP:

1. La reforma del currículum de tota l'FP per incorporar l'ensenyament de català

És molt sorprenent que no hi hagi cap hora lectiva de la nostra llengua en cap Cicle Formatiu de Grau Mitjà ni de Grau Superior, ni en els Programes de Formació i Inserció (PFI) ni en els Itineraris Formatius Específics (IFE). Entenem que cal donar les màximes facilitats curriculars a l'alumnat que cursi tant batxillerat com CFGM, CFGS o formació no reglada per tal de rebre formació específica en llengua catalana per obtenir el nivell C1. En casos com l'àmbit educatiu, sanitari o d'educació social, per exemple, és incompreensible que

¹ Vegeu: [previsions-alumnes-matriculats-2022-2023.xlsx](#) (gencat.cat)

l'alumnat no rebi cap ensenyament lingüístic. Per tal que això sigui possible, cal que als Cicles Formatius de Grau Mitjà s'ensenyi també llengua catalana. Altrament, es produeix un greuge comparatiu entre els diferents estudis postobligatoris ja que, ara per ara, el català sí que s'ensenyava curricularment al Batxillerat, però no a l'FP. Si es vol atorgar el nivell B2 a l'ESO i el C1 al Batxillerat o a l'FP, tal com demana el Consell Escolar de Catalunya², no entendríem una altra cosa que no fos incloure el català al currículum.

2. Recursos per a ensenyar català al SOC

A l'FP hi ha més alumnat immigrant que al Batxillerat. Ho podem comprovar si mirem les dades³ històriques d'alumnes de nacionalitat estrangera segons l'ensenyament, distribuïts segons els sectors educatius. Molts d'ells s'han incorporat al sistema educatiu català tardanament, per la qual cosa, en alguns casos, el contacte previ amb la llengua catalana pot ser escàs i el seu coneixement, insuficient. És per aquest motiu que el Servei d'Ocupació de Catalunya (SOC) ha de tenir un paper fonamental en la difusió i ensenyament del català en les seves formacions no reglades. Demanem la seva col·laboració i implicació per assolir l'objectiu d'aprenentatge del català a través dels seus cursos. Les formacions catalogades com a A, B i C per la Llei Orgànica d'FPI 3/2022 haurien d'estar relacionades amb les certificacions del MERC (B2, B1, A1 o A2) en funció de les hores impartides de llengua catalana o de les proves de nivell acreditatives. Tot ciutadà català té el dret de formar-se en català i d'aprendre la llengua

pròpia per poder-se desenvolupar professionalment i prosperar en igualtat de condicions.

3. Actuació interdepartamental

A banda del Departament d'Educació, a l'FP intervenen quatre departaments més: Presidència, Empresa i Treball, Cultura (Secretaria de Política Lingüística), i Universitats i Recerca. Tots són els responsables de facilitar els recursos econòmics, humans i normatius per tal que l'ensenyament de la llengua catalana esdevingui una realitat en tots els centres de Formació Professional de Catalunya. D'acord amb el Pacte Nacional per la Llengua, «és indispensable (...) facilitar l'accés a l'aprenentatge del català i fer que sigui present en tots els processos de formació professional i ocupacional, especialment en el cas dels treballadors estrangers, ja que en el seu entorn social de residència la presència del català sol ser deficitària».

Així doncs, demanem als cinc departaments implicats que, d'una manera decidida i coordinada, prenguin les decisions oportunes per implantar l'ensenyament del català en totes les formacions, amb un grau de concreció adequat als continguts de cada nivell formatiu per assolir la corresponent certificació lingüística oficial. El Departament de la Presidència ha de tenir un paper clau de coordinació dels departaments implicats en el pla de xoc d'implantació de la llengua catalana a l'FP.

2 Proposta 57 de l'ús del català a l'educació Document 1/2002 del Consell Escolar de Catalunya.

3 Vegeu: <https://educacio.gencat.cat/web/.content/home/departament/estadistiques/indicadors/sistema-educatiu/escolaritzacio/a1404.xlsx>

4. Col·laboració de l'Agència Pública de Formació Professional de Catalunya

L'Agència Pública de Formació i Qualificació Professional, la qual depèn del Departament de Presidència, és qui ha d'ordenar el sistema FPCAT, crear el mapa de la Formació Professional de Catalunya i incentivar l'alumnat per a la millora de l'ús del català a l'empresa en la formació professional, per fer-ne la llengua vehicular, incloent la sensibilització i gestió lingüístiques⁴. Demanem que, a l'hora de gestionar els recursos, tingui en compte també la diversitat i les necessitats lingüístiques de cada territori, així com intentar aconseguir el compromís dels consells sectorials i territorials d'FP de l'alumnat en les empreses.

5. Suport del Consorci per la Normalització Lingüística

Per poder assolir aquests objectius, la participació del Consorci per la Normalització Lingüística és indispensable per donar suport als centres on hi hagi menys competència lingüística en la Formació Professional, normalment Centres d'Alta i Màxima Complexitat i als seus entorns.

6. Més professorat de català per al sistema FPCAT

Avui dia hi ha una manca important de professorat de català que impedeix que els centres tinguin professorat especialista. El Departament d'Universitats i Recerca ha de ser àgil en la resposta a la demanda de professorat de llengua catalana ben format. Ha de

facilitar la graduació del professorat de català: o bé fent un nou grau de didàctica de la llengua o bé oferint més places d'un màster de didàctica de la llengua que faculti per a impartir classes a secundària i FP (reglada i no reglada).

7. L'FP no pot quedar exclosa del Decret de Règim Lingüístic del sistema educatiu

Exigim modificar el projecte de Decret del règim lingüístic del sistema educatiu, elaborat pel Departament d'Educació. Primer perquè voldríem que s'ensenyés català en els centres de formació professional, cosa que implicaria la modificació del currículum de la Formació Professional Inicial. En segon lloc, proposem modificar l'article 5.3 apartat b), que tracta de la Formació Professional, voldríem que el redactat sigui molt més específic que l'actual:

«Els ensenyaments de formació professional i de règim especial, llevat de l'ensenyament d'idiomes, assegurin el domini oral i escrit en català, en castellà, i en aranès a l'Aran, que sigui necessari per a l'ensenyament cursat i per a l'àmbit professional que hi està vinculat. Cada centre especifica com s'assoleixen aquests objectius en el seu projecte lingüístic.» Al nostre entendre, «el nivell que sigui necessari» és massa genèric i no s'ajusta a les necessitats del sistema FPCAT ni a les exigències de la societat catalana que vol viure i ser atesa en català.

⁴ Proposta 2 de L'ús del català a l'educació Document 1/2002 del Consell Escolar de Catalunya.

8. Incloure el català a l'FP Dual, també a les pràctiques

El RD estatal de l'FP (aprovat el 18 de juliol de 2023) ha reduït notablement les hores de formació a l'aula, però ha augmentat les hores de pràctiques a les empreses, especialment en l'FP Dual anomenada intensiva. Com a conseqüència d'això, es redueix la capacitat d'aprenentatge en la llengua vehicular en la formació reglada. La implicació del teixit empresarial per a la formació dels futurs professionals hauria d'anar acompanyada també de l'aprenentatge en llengua catalana en la dualització del sistema, és a dir, volem que es reforci la presència del català en les pràctiques de l'alumnat en les empreses.

La Direcció General d'FP ha d'establir el català, i l'aranès a l'Aran, com a element curricular de les pràctiques dels programes d'FP Dual per tal de garantir que les empreses contractants puguin gaudir de professionals capacitats lingüísticament. D'aquesta manera, les empreses podran garantir el compliment de la normativa de consum, així com atendre adequadament els seus usuaris i clients.

9. Reforç de les aules d'acollida en llengua catalana i extensió a l'FP

Cal reforçar les aules d'acollida, infradotades de personal i d'hores, per tal que tot l'alumnat nouvingut pugui tenir les mateixes competències en català en

acabar l'ESO per tal de continuar els estudis postobligatoris sense problemes. També és indispensable que el personal docent tingui la capacitat lingüística i pedagògica adequada per afavorir una immersió lingüística efectiva des del principi. Demanem, doncs, que s'augmentin els recursos de les aules d'acollida en l'educació obligatòria i que es facin extensives a la Formació Professional, on també arriben alumnes nouvinguts.

10. Ampliar l'obligatorietat dels estudis fins als divuit anys

Catalunya té uns índexs elevadíssims d'abandonament prematur, del 16,9%⁵. Les taxes de finalització en estudis d'FP no són les desitjades (46,1% en la durada teòrica del programa)⁶. Una garantia de permanència en el sistema, tal com demostren les dades i estudis, és la seva obligatorietat. El Govern ha d'estudiar la possibilitat d'ampliar l'educació obligatòria fins als divuit anys per tal d'evitar l'abandonament, garantir una formació i una titulació professionalitzadora.

La Llei d'Educació de Catalunya (LEC) estableix que la inversió en educació ha de ser del 6% el PIB. Quan es farà complir aquesta llei? Exigim els recursos necessaris en funció d'aquest mandat d'inversió del 6% del PIB, per tal de poder fer una modificació curricular per garantir l'ensenyament del català en l'etapa de 16-18.

5 Font: <https://www.idescat.cat/indicadors/?id=ue&n=10101>

6 Dades: OCDE Panorama de la Educació 2023